

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Кріссі, 1994

Жителі міста Вакаруза, що в Індіані, поширювали плітки не менш майстерно, ніж павук плете павутиння. Щоразу як хтось із-поміж них робив таке, чого не слід робити — коли Еббі Шмакерс упіймали на крадіжці помади з крамнички, де все по долару; коли сина Бекерів вигнали з клубу волонтерів; коли Джона Шнайдер заснув і захропів у церкві — пліткарська мережа Вакарузи запускала язики в дію й обсмоктувала ту дрібну новину так ретельно, що коли нарешті її передавали далі, Правду неможливо було впізнати ані за формою, ані за змістом, бо вона перетворювалась на Оповідь. А через те, що люди у Вакарузі були законслухняні, ходили до церкви й шанували Бога з великої літери, Оповідь часто прикрашалась милими намистинками, щоб прикрити гострі краї: «Боже її благослови, але ж вона...», «Я молитимусь за них, бо ви ж чули...?», «Змилуйся над ними, Господи».

Навіть до того, як усе сталось, Кріссі Джейкобс усвідомлювала потужність пліткарської фабрики Вакарузи, тому й так завзято уникала її шестерень. Вона щонеділі ходила до церкви, вдягала доньку в рожеве, а сина в блакитне, носила правильне взуття й стежила за тим, щоб чоловік носив правильні краватки. Не сказати б, що їй ці речі здавались важливими, просто Кріссі було що втрачати.

Це життя — її родина, їхня ферма й будинок — було не тим, чого їй хотілось би, навіть і близько, але це було набагато більше, ніж вона мала раніше, тож вона трималась за нього обома руками.

У день, коли життя Кріссі вислизнуло крізь пальці, вона прокинулась о 5 ранку від звуку будильника, як і кожного ранку в її житті фермерової дружини. Вона тихенько вислизнула з ліжка, щоб не потривожити Біллі, хоча будильник дзеленькав і для нього. Тоді вийшла із затемненої спальні й спустилася старими дерев'яними сходами до кухні.

Вона помітила напис на стіні ще до того, як зійшла з останньої сходинки, і їй забило подих. Три страхітливі повідомлення, набазграні криваво-червоними перерослими літерами: «До сраки вашу родину... тієї курви не стало... ось що буває».

Серце Кріссі боляче молотилось об ребра. Її перша думка — дивна й недоречна — була про те, що ці слова здавались такими... *непроханими* тут, на її старих, але бездоганно білих стінах, у ветхій, але досі прекрасній кухні. Тим гидким, жорстоким словам було не місце у мирній Вакарузі, що в Індіані, повній хороших, побожних людей. Кріссі знала, що після того, як містечко довідається про них, ці слова переслідуватимуть її родину решту їхніх життів.

Вона стояла на нижній сходинці й трусилась. Хоч сонце ще не зійшло, а в її голові ще не прояснилось після сну, вона розуміла, що ці слова віщують щось жахливе. «Тієї курви не стало», — знову прочитала Кріссі, і цього разу до паніки домішався сором. Сталося щось явно страхітливе й неправильне, а вона могла подумати тільки: «Що скажуть сусіди?».

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Марго, 2019

Марго підїхала до бордюру коло будинку дядька Люка, вимкнула двигун і відкинулась на сидіння. Через пасажирське вікно вона роздивлялась приземкувату будівлю в стилі ранчо із сімдесятих, і її тіло аж шпигало від страху. Минулого разу вона ночувала у Вакарузі, містечку, де виросла, двадцять років тому. Їй тоді було одинадцять.

Рідне містечко Марго спочатку називалося Салемом, але цю назву змінили у 1850-х, щоб його не плутали з іншим Салемом, теж в Індіані. Етимологія назви загубилась в історії, але загальна думка стверджувала, що мовою корінного населення *Wakarusa* означає «по коліна в болоті». І стара, і нова назва здавались Марго неймовірно доречними. Перша викликала в пам'яті історію про вбивство невинних дівчат, а друга вказувала на те, як важко звідси вибратись. Хоча для Марго болото було більш схожим на сипучий пісок. Що дужче ти йому опираєшся, то сильніше він затягує. Вона багато років думала, що втекла, аж ось знову повернулась.

Але серце Марго гупало не тільки через містечко, а й тому, що вона не знала, яку версію дядька сьогодні зустріне — справжню чи погану?

Вона глибоко вдихнула, тоді взяла торби із заднього сидіння й пішла доріжкою. Загратована лампа освітлювала

дядьків ганок мерехтливим жовтим світлом. Об лампу билися комахи, і той звук нагадав Марго про проведені тут дитячі літа — про довгі, спекотні дні, повні обдертих колін і пошкрябаних у кукурудзяних полях литок. Вона піднесла кулак і постукала.

За мить Марго почула «гуп» засува, тоді двері повільно й зі скрипом прочинились. Її наготована усмішка осунулась.

— Дядьку Люк?

Крізь темну щілину у дверях Марго видивлялась зміни в дядькові, які сталися, відколи вони бачились востаннє. За ті кілька місяців зморшки на обличчі ніби поглибились, а темне волосся здавалось незвично скуйовдженим. Але одна річ не змінилась — червона бандана в нього на шиї, яку вона подарувала йому на Різдво двадцять п'ять років тому і яку він досі часто носив.

Він окинув її обличчя поглядом.

— Ребекко?

Марго ковтнула. Попри те, що вона була лиш побіжно схожою на дядькову покійну дружину — коротке русаве волосся і середня будова тіла — Марго звикла, що Люк називає її іменем іншої жінки. Втім, це щоразу ятрило її.

— Я Марго, пам'ятаєш мене? Твоя племінниця... донька Адама?

Від останніх слів у неї аж нутро скручувалось. «Донька Адама» — ця фраза не передавала того, що саме він, Люк, більше був для неї батьком, ніж її власний. «Племінниця» теж не передавала того, що, окрім покійної дружини, вона була його найближчою людиною, а він — її. Але краще починати з малого, розворушити йому пам'ять, а решта підтягнеться пізніше, як зазвичай.

— Марго... — дядько вимовив її ім'я так, ніби вперше збирав ці склади докупити.

— Це моє ім'я, але ти зазвичай називаєш мене «мала». — Марго намагалась говорити бадьоро й спокійно.

Люк блимнув раз, другий, а тоді нарешті, ніби хтось узяв і змів долонею старе павутиння, його очі прояснили.

— Боже мій, приїхала! Чого так довго?

Марго змусила себе засміятись і кинулась в його розкриті обійми, але горло їй стиснуло. Вона ніколи не звикла до страху перед тим, що може втратити його назавжди.

— Пробач, мала, — сказав він, відпускаючи її. — Я в літах став забудькуватий. — Він сказав це легковажно, ніби забувати рідних — це не більш тривожно, ніж забути, де поклав ключі, але в його очах проглядалася тінь зниклої тині.

Марго махнула рукою.

— Все гаразд.

— То як твої справи? Ой, дай-но поможу з торбами.

Марго хотіла протестувати, але Люк уже накладав сумки собі на руки. Йому лиш п'ятдесят, і хоч розум його вже підводить, він сильний, як завжди. Коли він відвернувся, вона пробігла очима по будиночку, і її серце обірвалось. Вона приїхала вперше, відколи його дружина Ребекка торік померла від раку грудей. Марго розпирало від почуття провини за те, що вона не провідала дядька раніше. Тут і там на підлозі вітальні росли вгору похилі вежі газет, кавовий столик був захаращений брудними тарілками й склянками, вона навіть з порога бачила шар пилюки на утопленій в стіну книжковій полиці й старому телевізорі. У кухні праворуч панував ще більший безлад. Раковина й прилегла робоча зона були заставлені нестійкими горами з тарілок, мисок, чашок і затверділих решток їжі. Та найдужче Марго стривожили пляшечки з-під пігулок, примощені біля стаціонарного телефона. Їх там було

з десяток — якісь порожні, якісь перекинуті. Одна велика була заповнена якимось асорті таблеток: круглі білі перемішалися з довгастими блідо-зеленими. Що з цього було наслідком його діагнозу, а що — недавнього вдівства, Марго не знала.

— Господи, як у тебе багато речей, мала, — сказав Люк, набравши повні руки. — Ти наче зібралася тут оселитись.

Марго перевела погляд на нього, щоб дізнатись, чи це жарт — бо вона *справді* збиралась тут оселитись — але в його очах була тільки іскра насмішки, але не знання. Вона легенько посміялась.

— Ти ж мене знаєш. — А тоді, коли він не поворухнувся, вона кивнула на двері в кінці коридору. — Я сподівалась, що можна буде розміститись у кабінеті?

Він кивнув, ніби щось пригадавши.

— Аякже, аякже.

Кабінет тітки й дядька Марго ніколи дуже не використовувався, оскільки вони обоє працювали в Саут-Бенді: Люк бухгалтером, а Ребекка — на пів ставки в художньому музеї. Перші п'ятнадцять років їхнього шлюбу та кімната була веселого жовтого кольору, в її куточку стояла навіки порожня колиска. А тоді Ребецці виповнилось сорок, вона втратила надію і перефарбувала стіни в сіре. Вони з Люком купили туди письмовий стіл і футон¹, і, наскільки знала Марго, тією кімнатою користувався лише її дядько, якому іноді хотілось перед сном пограти в «солітер» на комп'ютері.

Від вигляду тієї кімнати у Марго закололо в грудях. Було зрозуміло, що дядько у світліші моменти намагався приготувати кабінет до її приїзду, хоча більшу частину

¹ Тонкий матрац, традиційний для Японії. На ніч його розстиляють долі, а зранку прибирають в шафу. — Прим. пер.

завдань, здається, покинув до їхнього завершення. Футон був розкладений, простирадло заправлене в трьох кутках. На підлозі обіч матраца лежали дві незаправлені подушки. Їй довелось шукати ковдру й пошиванки.

— Чудово. Дякую, дядьку Люк. — Марго повагалась. — Я приїхала зразу після роботи, тож добряче зголодніла. Ти вже їв?

Оцінивши вміст дядькового холодильника — переважно соуси й добавки, і до того ж за давнини — вона поїхала по піцу до єдиної піцерії Вакарузи, і вони сіли за стіл на кухні, набрали в склянки води з крана й поклали свої шматки на паперові рушники замість тарілок, бо чистих не було. З телефонних дзвінків за минулі кілька місяців Марго дізналась, що розмова йде краще, коли говорить вона, тож вона жувала й балакала, тим часом тужачи за не такими далекими часами, коли вони з дядьком, зустрівшись, могли говорити годинами.

— Ще раз дякую, що дозволив мені пожити в тебе, — сказала Марго, крадькома дивлячись на обличчя Люка.

Насправді ж вона хотіла знати таке: «Ти знаєш, чому я тут? Ти пам'ятаєш свій діагноз? Як ти даєш раду цьому всьому?». Але щоразу, як вона заводила про щось близьке до його хвороби, голос дядька Люка ставав жорстким. Марго бачила сховані за ним емоції — її дядько втрачав розум у розпачливо ранньому віці п'ятдесяти років і страшенно цього боявся. Тож вона обминала цю тему. Коли Марго напросилась переїхати до нього, то сказала, що їй потрібна зміна декорацій, що вона хотіла би бути ближчою до нього, вказувала на вигадані «гнучкі робочі години» як на хорошу нагоду реалізувати цей намір.

— Та без проблем, — сказав Люк, дивлячись на піцу. — Ти ж знаєш, що я тобі завжди радий.